

Sociale innovatie en veerkracht ontstaan als burgers zelf nieuwe manieren vinden om aan noden te beantwoorden en oplossingen te creëren die in ieders bereik liggen. Vooral het betrekken van de meest kwetsbare groepen is daarbij van belang. Het project ontwikkelt een model voor cocreatieve innovatie door inzichten en succesfactoren vanuit drie casussen te bundelen en uit te diepen, dit met het oog op het produceren van een (prototype van een) werkboek voor lokale overheden of organisaties.

Public Innovation through Complementary Co creative Actions (picca)

Een prototype Handelingsmodel voor Publieke Innovatie door Complementaire Cocreatieve Acties. Sociaalecologische veerkracht vergroten via sociale innovatie en aandacht voor kwetsbaarheid.

Publieke Innovatie door Cocreatieve Complementaire Acties oftewel PICCA gaat om een beleidsmodel dat bottom-up initiatieven stimuleert. We zien het als een aanvulling op het huidige beleidsmodel. Door innovatie vanuit burgers mogelijk te maken en te ondersteunen, kunnen oplossingen worden gezocht voor noden waarin noch de markt, noch de overheid voorziet. Het stimuleren van cocreatieve initiatieven wordt bovendien gezien als een manier om sociale en milieudoelstellingen te verbinden en past binnen het cocreatieve economische model waarbij armoede en milieuproblematiek niet haaks op mekaar staan maar waar ze samen kunnen worden aangepakt.

Deze publicatie is het relaas van een actieonderzoek uitgevoerd in opdracht van Departement Economie, Wetenschap en Innovatie van de Vlaamse Gemeenschap. Het doel van het onderzoek was het ontwikkelen van een prototype handelingsmodel voor PICCA. Een prototype, als een aanzet waarmee groepen, middenveld, academici en beleid verder mee aan de slag kunnen. Het onderzoek werd eveneens cocreatief gevoerd ; door een intens proces met kwetsbare pioniers werd nagegaan welke factoren hun initiatieven stimuleren en welke factoren eerder afremmend werken.

Kwetsbaarheid werd centraal gesteld, om diverse redenen. We wilden eerst en vooral een prototype dat uitgaat van kwetsbare groepen zodat het handelingsmodel van bij aanvang inclusief zou zijn. Een tweede reden is dat kwetsbare groepen voor een groot stuk, in sommige gevallen zelfs helemaal, buiten het systeem moeten opereren. Daardoor ontwikkelen ze expertise en ervaring om in de marge te werken. En het is net in die grijze zone dat innovatie troef is. Ten derde blijven initiatieven van kwetsbare groepen meestal buiten de 'spotlights'. Voor duurzame verandering, is het van belang om zo veel mogelijk diversiteit in te brengen. Indien we voorbijgaan aan kwetsbare groepen, gaan we ook voorbij aan de hulpmiddelen, vaardigheden en kennis die zij ter beschikking hebben en die essentieel zijn bij het streven naar veerkrachtige modellen voor publieke innovatie.

Deze publicatie omvat naast het theoretisch kader van PICCA en de onderzoeksopzet, praktijkverhalen van pioniers van kwetsbare initiatieven. Het prototype handelingsmodel tot slot omvat een leidmotief, concrete hefboomen voor de lokale praktijk en een laagdrempelige tool om de omgeving van initiatieven in kaart te brengen. Het prototype werd opgesteld als inspiratiebron voor lokale organisaties en overheden maar we willen iedereen die met duurzame ontwikkeling en duurzaam beleid bezig is, uitnodigen hier verder mee aan de slag te gaan. Door PICCA in de praktijk te brengen en erover te reflecteren kan het prototype verder worden ontwikkeld en kan het worden ingezet bij het streven naar een veerkrachtige samenleving.

Bevindingen :

Dat er vandaag nood is aan sociale innovatie, kan niemand nog ontkennen : de crisis zet de overheidsbudgetten onder druk, terwijl de vergrijzing op ons afkomt, de armoederisico's stijgen en de milieuproblemen niet langer te ontkennen zijn. Meer en meer wordt dan oko duidelijk dat innovatie niet langer alleen bestaat in het perfectioneren van oplossingen in het bestaande sociale model, maar dat we op een aantal vlakken de boeg radicaal moeten omgooien. De combinatie van toenemende noden en krimpemde budgetten maakt dat de overheid niet langer alles voor de burger kan 'fixen', maar meer en meer ook moet 'faciliteren' dat burgers zelf met elkaar innovatieve oplossingen bedenken. Op heel wat plekken in Vlaanderen nemen lokale groepen van burgers al het heft in handen en werken creatieve oplossingen uit voor diverse noden, gaande van autodelen tot stadstuinieren. Dit noemen we PICCA-innovatie.

Doelgroep : lokale overheden en organisaties.

Doelstelling :

Een aanzet geven tot het formuleren van een antwoord op de vragen die bij PICCA-initiatieven ontstaan : hoe faciliteer je dat zodat het sneller en op grotere schaal ingang kan vinden ? En hoe zorg je dat daarbij ook de meest kwetsbare burgers betrokken blijven ? En vooral : hoe kunnen beleidsdiensten en organisaties dynamieken van onderuit benutten om op lokaal niveau antwoorden op bestaande en nieuwe noden te vinden ? We willen de concepten, methodieken en kritische succesfactoren en de risico's hier rond verduidelijken.

Aanpak : opmaak prototype van werkboek.

1 oktober 2013 – 30 november 2013 : Opstart van de opvolging van trajecten/casussen voor het PICCA-project

1 december 2013 – 31 maart 2014 : Analyse van casussen – succesfactoren voor PICCA

1 april 2014 – 31 mei 2014 : Synthese van het materiaal uit werkpaketten 1 en 2

1 juni 2014 – 30 sept 2014 : Uitwerking prototype werkboek en impactmeting trajecten

Financiering : Vlaamse overheid, departement Economie, Wetenschap en Sociale Innovatie (EWI)

Voorziene duur : 1 oktober 2013 – 30 september 2014

Projectverantwoordelijke :

Isolde Vandemoortele

Contact :

info@florainfo.be

Vooruitgangsstraat 232/7 | 1030 Brussel

02/204 06 44

P.-S.

Foto www.socialeinnovatiefabriek.be